

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De filiabus eius, quot, & quæ sint? 5

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

cellentiam homo consequitur, præcipuè ad hoc operari videtur gloria, in quantum importat manifestationem bonitatis alicuius. Nam bonum naturaliter amatur & honoratur ab omnibus. Et ideo sicut per gloriam, quæ est apud Deum, consequitur homo excellentiam in rebus diuinis: ita etiam per gloriam hominum consequitur homo excellentiam in rebus humanis. Et ideo propter propinquitatem ad excellentiam, quam homines maximè desiderant, consequens est quòd sit multum appetibilis. Et quia ex eius inordinato appetitu multa vitia oriuntur, ideo inanis gloria est vitium capitale.

1. 2. q. 87

a. 2. et 4.

ad 4.

ar. 2. hu-

ius q. 67

q. 101. a.

1. ad 3.

in co ar.

659

su. q. 21.

a. 4. et q.

105. a. 1.

ad 2. 67

inf. q. 138

a. 2. ad 1

Et 2. dist.

42. q. 2.

a. 3. con.

et lit. lec.

2. et mal.

q. 8. a. 1.

con co 2.

et q. 9. a.

3. et q. 13

ar. 3. cor.

71. 23. c. 7

Ad primum ergo dicendum, quòd aliquod vitium oriri ex superbia non repugnat ei, quòd est esse vitium capitale: eo quòd sicut supra dictum est *, superbia est regina & mater omnium vitiorum.

Ad secundum dicendum, quòd laus & honor comparantur ad gloriam (vt supra dictum est *) sicut causa ex quibus sequitur gloria. Vnde gloria comparatur ad ea sicut finis. Propter hoc enim aliquis amat honorari & laudari, in quantum per hoc aliquis æstimat se in aliorum noticia fore præclarum.

Ad tertium dicendum, quòd inanis gloria habet principalem rationem appetibilis, ratione iam dicta *. Et hoc sufficit ad rationem vicij capitalis. Non autem requiritur quòd vitium capitale semper sit peccatum mortale: quia etiam ex veniali peccato potest mortale oriri, in quantum scilicet veniale disponit ad mortale.

ARTIC. V.

Utrum conuenienter dicantur filia inanis gloria esse inobediencia, iactantia, hypocrisis, contentio, pertinacia, discordia, & nouitatum presumptio?

Ad quintum sic proceditur. Videtur, quòd inconuenienter dicantur filia inanis gloriae esse, inobediencia, iactantia, hypocrisis, contentio, pertinacia, discordia, nouitatum presumptio. Iactantia enim secundum Greg. 23. Moral. *ponitur inter species superbiae. Superbia autem non oritur ex inani gloria, sed potius

tius e conuerso : vt Gregorius dicit 31. Moral. † Ergo iactantia non debet poni filia inanis gloriæ .

† l. 3. r. 1. 31.

¶ 2 Præterea, Contentiones & discordiæ videntur ex ira maxime prouenire . Sed ira est capitale vitium inani gloriæ coniuifum . Ergo videtur quod non sint filia inanis gloriæ .

¶ 3 Præterea, Chryfoft. dicit super Math. * quod vbique vanagloria malum est ; sed maxime in † philanthropia, id est, in misericordia, quæ tamen non est aliquid nouum, sed in consuetudine hominum existit. Ergo præfumptio nouitatum non debet specialiter poni filia inanis gloriæ .

innuitur h. m. 19. à med. in opere im perfetto 80. 2.

SED contra est auctoritas Gregor. in 31. Moral. † vbi prædictas filias inanis gloriæ assignat .

† philanthropia . l. 31. c. 31 q. 34. a 5 & q. 35. a. 4. & 1 2. q. 84. a. 3. et 4. art. præc. & ar. 1. huius q.

RESPONDEO dicendum, quod sicut supra dictum est *, illa vitia quæ de se nata sunt ordinari ad finem alicuius vitij capitalis, dicuntur filia eius . Finis autem inanis gloriæ est manifestatio propriæ excellentiæ, vt ex supra dictis patet †. Ad quod potest homo tendere dupliciter . Vno modo, directe, siue per verba : & sic est iactantia . Siue per facta : & sic si sint vera habentia aliquam admirationem, est præfumptio nouitatum, quas homines solent magis admirari . Si autem falsa sint, sic est hypocrisis . Alio autem modo nititur aliquis manifestare suam excellentiam, indirectè, ostendendo se non esse alio minorem . Et hoc quadrupliciter . Primo quidem, quantum ad intellectum : & sic est pertinacia, per quam homo nimis innititur suæ sententiæ, nolens credere sententiæ meliori . Secundo, quantum ad voluntatem : & sic est discordia, dum nõ vult à propria voluntate discedere vt alijs concordet . Tertio, quantum ad locutionem : & sic est contentio, cum aliquis verbis clamose contra alium litigat . Quarto, quantum ad factum : & sic est inobediencia, dum scilicet aliquis non vult exequi superioris præceptum .

Ad primum ergo dicendum, quod sicut supra dictum est *, iactantia ponitur species superbiæ quantum

q. 112. a. 1. ad 2.

108 QVÆST. CXXXII. ART. V.
lib 4 c. 7. 10. 5.
tum ad interiorem causam eius, quæ est arrogantia. Ipsa autem iactantia exterior, ut dicitur in 4. Ethic. † ordinatur quandoque quidem ad lucrum, sed frequen-
tius ad gloriam & honorem. Et sic oritur ex inani gloria.

Ad secundum dicendum, quod ira non causat dis-
seordiam & contentionem, nisi cum adiunctione ina-
nis gloriæ, per hoc scilicet quod aliquis sibi gloriosum
reputat quod non cedat voluntati vel verbis aliorum.

Ad tertium dicendum, quod inanis gloria vitupe-
ratur circa eleemosynam, propter defectum charita-
tis, qui videtur esse in eo qui præfert inanem gloriam
utilitati proximi, dum hoc propter illud facit. Non
autem vituperatur aliquis ex hoc quod præsumat eleo-
mosynam facere, quasi aliquid novum.

QVÆST. CXXXIII.

De Pusillanimitate, in duos articulos diuisa.

Deinde considerandum est de Pusillanimitate.

¶ Et circa hoc queruntur duo.

¶ Primo, utrum pusillanimitas sit peccatum?

¶ Secundo, cui virtuti opponatur.

ARTIC. I.

Utrum pusillanimitas sit peccatum?

660
4 Eth. le. 11.
lib 4 c. 3. paulo an te si. 10. 5. † l. 4. c. 1. non mul tū a pri. 10. 5. li. 4. c. 2. ante me. 10. 5.
AD primum sic proceditur. Videtur, quod pusil-
lanimitas non sit peccatum. Ex omni enim pec-
cato aliquis efficitur malus, sicut ex omni virtute
aliquis efficitur bonus. Sed pusillanimus non est ma-
lus, ut Philosophus dicit in 4. Ethic. * Ergo pusillani-
mitas non est peccatum.

¶ 2. Præterea, Philosophus † dicit ibidem, quod
maximè videtur pusillanimus esse, qui magnis bonis
dignus existit, & tamen his non dignificat seipsum.
Sed nullus est dignus magnis bonis nisi virtuosus: quia
ut Philosophus ibidem dicit *, secundum veritatem
solus bonus est honorandus. Ergo pusillanimus est
virtuosus. Non ergo pusillanimitas est peccatum.

¶ 3. Præterea, Initium omnis peccati est superbia,
ut dicitur Ecclesiast. 10. Sed pusillanimitas non pro-
cedit